

Wstęp

Poradnik, jaki zechcieli Państwo wziąć do ręki ma służyć zarówno osobom niepełnosprawnym pragnącym znaleźć pracę jak i pracodawcom chcącym zatrudnić u siebie te osoby.

Publikacja ta powstała jako jeden z efektów projektu **CZAS NA PRACĘ** zrealizowanego w województwie lubelskim przez Lechaa Consulting Sp. z o.o. w partnerstwie z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie wsparcie otrzymane za pośrednictwem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie - projekt realizowano od 1 września 2010r. do 29 lutego 2012r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013 w ramach Priorytetu VII „Promocja integracji społecznej”, Poddziałanie 7.2.1 „Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”. Projekt ten jest efektem długotrwałej współpracy Lechaa Consulting Sp. z o.o. z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego, pierwszy podmiot wniósł doświadczenie w realizacji projektów oraz organizowania szkoleń, doradztwa i pośrednictwa pracy, drugi metodologię pracy z osobami niepełnosprawnymi dostosowaną do ich potrzeb.

Skąd potrzeba realizacji takiego projektu i wydania tej publikacji?

Co prawda od 4 lat obserwujemy nieznaczny wzrost zatrudnienia osób niepełnosprawnych, jednak nadal nie jest to duża liczba (W 2009 r. aktywnych zawodowo było 24,6% osób niepełnosprawnych wieku produkcyjnym)¹. Ponadto dla dużej części tych osób nie jest to główne źródło utrzymania – w 2007 r. zaledwie 8% z nich mogło tak stwierdzić, co gorsza, o niezależności finansowej można mówić w przypadku co najwyżej połowy z nich². Rodzi się pytanie: skąd taka mała liczba pracujących osób niepełnosprawnych, czy nie chcą pracować? Spośród 296 osób niepełnosprawnych 95% (uczestników wcześniejszych projektów realizowanych przez Lechaa Consulting) zadeklarowało, że chce podjąć pracę zarobkową. Na przeszkodzie w zatrudnieniu stawała nie niechęć do pracy, lecz szereg niekorzystnych przyczyn:

- Wiele osób niepełnosprawnych nie wierząc we własne możliwości lub ulegając stereotypom „nieprzydatności takich jak ja” nie podejmuje aktywnego poszukiwania pracy z góry

¹ B. Piotrowski Zatrudnienie osób niepełnosprawnych. Fundacja Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, Warszawa 2010 s. 7

² P. Niemczykiewicz RAPORT: Niepełnosprawni na rynku pracy www.pracaizdrowie.com.pl/content/view/165/44/ 13.12.2011

zakładając niepowodzenie. Ta wewnętrzna bariera jest jedną z najpoważniejszych barier do pokonania. Nasze doświadczenia w realizacji projektów dla osób niepełnosprawnych pokazały, że właśnie pokonanie tych przeszkód jest podstawowym kluczem do sukcesu – znalezienia pracy. Aktywność uczestników naszych projektów polegająca na nierezygnowaniu po pierwszych niepowodzeniach, nieuleganiu wypowiedzianym często z dobrej woli opiniom najbliższego otoczenia – „daj sobie spokój, nawet zdrowi nie mają pracy”, poszukiwaniu możliwości docierania do innych pobliskich miejscowości, gdzie jest praca, budowaniu poczucia własnej wartości stanowiła 80% sukcesu.

- Część pracodawców obawia się zatrudniania osób niepełnosprawnych ulegając stereotypowi „niepełnosprawny = niepełnowartościowy pracownik”. Mitowi temu przeczą doświadczenia pracodawców osób niepełnosprawnych, min. GRUPY FIRM "ROKA" – pracodawcy współpracującego z Lecha Consulting przy realizacji projektu. Zatrudnione w niej osoby niepełnosprawne odpowiedzialnie podchodzą do powierzonych im obowiązków i przyczyniają się do osiągania zysków przez firmę. Podobnie badania pana Arkadiusza Nowaka wykonane w Polfa Lublin SA wskazują, że niepełnosprawni pracownicy nie ustępują pod względem efektywności pełnosprawnym, ponieważ rzadziej niż oni korzystają ze zwolnień lekarskich³.

Stąd kształt tego poradnika - **pierwsza część** ma pomóc osobom niepełnosprawnym w pokonaniu barier wewnętrznych oraz pokazać jak poszukiwać ofert pracy, przygotować się do spotkania z potencjalnym pracodawcą, w jaki sposób spędzić pierwsze dni w pracy i co zrobić w razie ewentualnych niepowodzeń. **Część druga** przeznaczona jest dla pracodawców - znajdą oni w nim praktyczne informacje dotyczące uzyskania dofinansowania wynagrodzenia niepełnosprawnego pracownika oraz przepisy dotyczące warunków jakie musi spełniać jego miejsce pracy. W **aneksie** znajdziecie Państwo adresy instytucji i organizacji, które niosą pomoc osobom niepełnosprawnym w znalezieniu pracy i poradzeniu sobie z innymi problemami życiowymi. Publikacja ma wielu autorów – są nimi osoby na co dzień pracujące z osobami niepełnosprawnymi oraz specjaliści w zakresach objętych tematyką danego artykułu. Stąd różnorodność stylów poszczególnych części publikacji. Uznaliśmy, że wynikające stąd ewentualne niedogodności podczas lektury znacznie wynagradza fakt fachowej wiedzy i doświadczenia autorów.

Podziękowania

³ Informacje te pochodzą z referatu Pana Arkadiusza Nowaka wygłoszonego podczas konferencji otwierającej projekt oraz danych podawanych przez przedstawicieli Grupy Firm ROKA podczas platform dialogu organizowanych w ramach projektu „Czas na pracę”

W projekcie wzięło udział 243 osób niepełnosprawnych, 26 z nich odbyło staże zawodowe, 24 znalazło pracę. Pozostali nabyli praktyczną wiedzę z zakresu poruszania się po rynku pracy, obsługi komputera i urządzeń biurowych, nauczyli radzić sobie z barierami wewnętrznymi. Podczas konferencji i platform dialogu zorganizowanych w Lublinie, Chełmie, Zamościu i Białej Podlaskiej ułatwiono wymianę informacji i przełamanie barier zewnętrznych w relacjach: osoba niepełnosprawna – pracodawca”. W podobnym celu: obalenia stereotypu osoby niepełnosprawnej jako nieprzydatnej na rynku pracy powstał cykl filmów emitowany przez TV Lublin. Filmy te zostały dołączone do poradnika.

Realizacja projektu była możliwa tylko dzięki zaangażowaniu wielu osób i instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Są to często te same instytucje (publiczne i pozarządowe), które na co dzień wspierają osoby niepełnosprawne i bez których działalności (często niestety wolontariackiej lub niskoopłacanej) polityka społeczna państwa wobec osób niepełnosprawnych byłaby pustym zapisem. Składamy serdeczne podziękowania tym wszystkim, bez których wsparcia i zaangażowania projekt Czas na pracę nie osiągnąłby zamierzonych efektów:

- **Grupie Firm ROKA** i jej przedstawicielce p. Marii Gałan za aktywne uczestniczenie w platformach dialogu i pokazywanie osobom poszukującym pracy jak prezentować się podczas rozmów kwalifikacyjnych oraz ukazywanie pracodawcom korzyści jakie wnosi do firmy niepełnosprawny pracownik,

- **PFRON Oddziałowi w Lublinie** – za udzielanie informacji na temat dofinansowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych podczas konferencji i platform dialogu.

- za pomoc przy rekrutacji do projektu i udział w konferencjach oraz dzielenie się swoim doświadczeniem podczas platform dialogu:

- Urzędowi Miasta Lublin, zwłaszcza Pani Stefani Domańskiej – Michałek, Pełnomocnikowi Prezydenta Miasta Lublin ds. os. niepełnosprawnych

- Miejskiemu Urzędowi Pracy w Lublinie

- Powiatowym Urzędem Pracy: w Białej Podlaskiej, w Zamościu, w Chełmie,

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Białej Podlaskiej, w Chełmie

- Ośrodkom ds. orzekania o niepełnosprawności w Lublinie i w Białej Podlaskiej

- Wydziałowi Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego w Zamościu

- Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Lublinie i w Chełmie

- Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Lublinie
- Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Chełmie
- Lubelskiemu Forum Organizacji Osób Niepełnosprawnych
- Radzie Podlaskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego
- Ośrodkowi Misericordia
- Stowarzyszeniom: Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym KROK ZA KROKIEM i Przyjaciół Dzieci „O uśmiech dziecka”,
- Ośrodkowi Psychiatrii Środowiskowej i Psychoterapii Ex CORDIS
- Warsztatom Terapii Zajęciowej” z Sawina, Międzyrzeca Podlaskiego, Elremet w Białej Podlaskiej, z Biszczy, Lipiny Starej, Zamościa, Wolicy Brzozowej, Chełma, ,
- Domom Pomocy Społecznej w: Kostomłotach, Konstantynowie, Ruskich Piaskach
- Środowiskowym Domom Samopomocy z: Białej Podlaskiej, Lublina
- Pracodawcom, którzy przyjęli uczestników projektu na staże i do pracy: INWEMER SYSTEM SP. Z O.O., Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzbicy, Urząd Gminy Wierzbica, PHU Garda Rzeszów, Zakład Aktywności Zawodowej PSOUU Koło w Tomaszowie Lubelskim, OPUS IY Piotr Żelisko, Stokrotka Sp. z o.o., Bank Żywności w Lublinie, LSOZP w Lublinie, Stokrotka Sp. z o.o., PU ROKA Zakład Pracy Chronionej, LFOON SEJMIK WOJEWÓDZKI, Lubelska Spółdzielnia Mleczarska, Stowarzyszenie Klub Motorowo-Żużłowy LUBLIN, KOLOR SP.Z.O.O., Biuro Detektywistyczne Mirosław Flis Lublin, Real, Zakład Gastronomiczny Alicja.

Zapraszam do lektury

Dyrektor projektu – Radosław Markusiewicz